

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): **Jan Kousal**

Název práce: **Podvodníci, nebo oběti? Vnímání státem řízeného dopingu po sjednocení Německa a otázky odškodnění**

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

PhDr. Michal Dimitrov, Ph.D., externí spolupracovník IMS a IKSŽ FSV UK

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Jan Kousal formuluje ve své bakalářské práci ambici zkoumat reflexi do velké míry specifického případu státem řízeného dopingu v Německé demokratické republice a „východoněmeckého sportovního zázraku“. Klade si pro účel a rozsah práce relevantní otázku, „jakým způsobem bylo po sjednocení Německa na tyto sportovce nahlíženo a zda jim lze vůbec přičknout statut podvodníků, který je u dopujících sportovců tolik běžný“. (str. 10) Na str. 11 autor upřesňuje, že sleduje vývoj „německé společnosti k východoněmeckým sportovcům po pádu režimu“. Zároveň práce osvětluje cestu k finančnímu odškodnění, ke kterému na základě dvou zákonů na spolkové úrovni skutečně došlo.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Autor předkládá ucelenou a velmi zdařilou syntézu problematiky na základě širokého spektra běžně dostupné sekundární literatury a pramenů (včetně legislativních dokumentů a stenografických záznamů z jednání Bundestagu o příslušných zákonech), kterou velmi stručně charakterizuje a shrnuje v příslušné části práce (str. 11-12), jakkoliv se zde nejedná o podrobnější kritiku literatury. V úvodu Jan Kousal deklaruje, že bude postupovat „s pomocí kvalitativního výzkumu“ (str. 10), a předjímá také analýzu konkrétních výsledků Spolku na pomoc obětem dopingu (DOH). Bohužel již metodologické ukotvení práce a svůj postup v praktické části práce dále nerozvádí. Rovněž příliš obecně formulované výzkumné otázky (viz výše) by si zasloužily zpřesnění; chybí jasně zformulovaná teze a operacionalizace „vnímání“ státem řízeného dopingu. To vše je výsledně práci ke škodě, protože přesnější vymezení tématu a stanovení hypotézy by umožnilo pevnější uchopení práce a cennější, resp. originálnější výsledek. Nabízely by se např. kvalitativní obsahová analýza či kritická diskurzivní analýza, případně komparativní analýza; zvláště v oboru Česko-německá studia by bylo zajímavé zabývat se srovnáním společenské reflexe státem řízeného dopingu v české a německé porevoluční politice, kdy v českém případě byla již Mariánem Čálfou v roce 1990 de facto narýsována tlustá čára za minulostí a v dlouhodobém horizontu nedošlo ke zřízení parlamentní vyšetřovací komise, odškodnění obětí ani založení spolku zastupující zájmy obětí – dále viz jedna z otázek v bodu 6 tohoto posudku).

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Jan Kousal předložil práci vysoké stylistické úrovně s mizivým výskytem překlepů a gramatických chyb. Z hlediska formálního a jazykového zpracování text splňuje požadavky bakalářské práce. Poněkud rušivě působí jen nejednotnost fontu hlavního textu a poznámek pod čarou.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

[] Theses [x] Turnitin [] Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly:

Kontrola originality prostřednictvím nástroje Turnitin potvrdila původnost předloženého textu.

5. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Přes nedostatky shrnuté v bodě 2 (zejména nejasné metodologické ukotvení práce a absence jasně zformulované teze) předložil Jan Kousal velmi povedený text, ve kterém se odráží jeho hluboký zájem o problematiku a vzhled do ní. Jakkoliv nelze hovořit o originálním přístupu, neboť se jedná spíše o shrnutí dostupné literatury, autor téma zpracovává tvůrčím způsobem z různých úhlů pohledu a struktura textu je logická. Práce vyniká schopností autora třídit a složit shromážděné zdroje a přetavit je do koherentního a čtivého textu, i proto, že umně zapracovává do textu konkrétní případy sportovců a jejich různého přístupu k problematice a ukazuje, že černobílé dělení na „podvodníky“ a „oběti“ jen stěží obstojí (viz např. běžkyně Kochová, dálkařka Drechslerová či koulařka Kriegerová, resp. po změně pohlaví v 90. letech 20. století Krieger). Jistě by bylo možné zmínit další případy, které by prohloubily kontext veřejněpolitické diskuse o odškodnění obětí systému státem řízeného dopingu v NDR (viz např. medializovaný případ bývalé veslařky Cornelie Reichhelmové, která byla ze zdravotních důvodů od roku 2000 práce neschopná a dlouhá léta bojovala za odškodnění). Rozsah práce se někdy projevil na zkratkovitě, a dílem i ne zcela konzistentní argumentaci, např. na str. 24 autor naznačuje, že praktiky východoněmeckého režimu vyšly na povrch teprve po sjednocení Německa, zároveň ale na následující straně tvrdí, že „už v té době kolovaly informace o nečistých praktikách“ v klíčových institucích státního řízení sportu v NDR. Robert Stecher ve své zdařilé diplomové práci obhájené na Viedeňské univerzitě v roce 2017 (*Doping in der DDR: Eine Analyse west- und ostdeutscher Medien der 1970er und 1980er Jahre*) koneckonců přesvědčivě ukazuje, že i v západoněmeckých médiích byla otázka dopingu poměrně čile diskutována, takže nelze tvrdit, že by otázka východoněmeckého dopingu nebyla v SRN před sjednocením tématem. V této souvislosti by si možná větší pozornost zasloužila i motivace západoněmeckých politických špiček po roce 1990 tematizovat státem řízený doping v NDR jako možnou snahu upozadit případy dopujících západoněmeckých sportovců, jak koneckonců naznačuje i Brigitte Berendonková v zásadní publikaci z roku 1991 (str. 35), kterou autor využívá. Výše zmíněné nedostatky ovšem celkový dojem z předložené bakalářské práce fatálně nesnižují.

6. **OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ** (jedna až tři):

- 1) Jak jste v rámci Vámi deklarovaného „kvalitativního výzkumu“ postupoval? S jakou tezí/hypotézou jste pracoval? Jaké jsou podle Vás limity Vašeho výzkumného přístupu?
- 2) O jakých dalších metodách jste při přípravě práce uvažoval a jak by se jiné metody mohly projevit ve výzkumných otázkách a případných závěrech Vaší práce?
- 3) Jakým způsobem byste postupoval při srovnání reflexe státem řízeného dopingu ve sjednoceném Německu a České republice na úrovni veřejné politiky? Zkuste zformulovat pracovní hypotézu v souvislosti s na první pohled různou reflexí problematiky v České republice; proč v Česku nedošlo k odškodnění sportovců zapojených do státem řízeného dopingového programu ani se v Česku neetablovala podobně významná organizace hájící práva sportovců, kteří byli nebo se mohli stát oběťmi státem řízeného dopingu?

7. **DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA**

(A-F):

Práci doporučuji k obhajobě a doporučuji ji ohodnotit známkou B, s možností zlepšení v případě zdařilého a přesvědčivého výkonu u její obhajoby.

Datum: 5. 6. 2023

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.